

**БАТЛАВ.
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН**

Н.ЭНХБОЛД

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ЧУУЛГАНЫ ХУРАЛДААНЫ
ДЭГИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН
ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

1.Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорьдугаар зүйлд “Монгол Улсын Их Хурал бол төрийн эрх барих дээд байгууллага мөн бөгөөд хууль тогтоох эрх мэдлийг гагцхүү Улсын Их Хуралд хадгална.” гэж, Хорин тавдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт “Улсын Их Хурлын бусад бүрэн эрх, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны журмыг хуулиар тогтооно.” гэж тус тус заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2019-2024 оны стратеги төлөвлөгөөний Стратегийн зорилт 1.1-д “Хууль тогтоох үйл явцыг боловсронгуй болгож, парламентат ёсны шаардлагад нийцүүлэн, ард түмний хүсэл зориг, эрх ашгийг хангахад чиглүүлж, тэдний оролцоог нэмэгдүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх.”-ээр тодорхойлсон бөгөөд энэхүү зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний 1.1.1-д “Үйл ажиллагаа нь Байнгын хорооддоо төвлөрсөн парламентыг төлөвшүүлэх, парламентаар хуулийн төслийг хэлэлцэх дэгийг боловсронгуй болгох, дэг тогтоох олон улсын жишгийг судалж нэвтрүүлэх;”, 1.1.2-т “Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийн хүрээнд шаардлагатай хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулж, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;”, 1.1.7-д “Хууль тогтоомж санаачлах, боловсруулах, зөвлөлдөх, хэлэлцэн батлах, хэрэгжилтийг хянах үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын оролцоог тодорхойлсон эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;” гэж тус тус заасан.

2.Улсын Их Хурал 2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдөр Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлтийг баталсан. Уг өөрчлөлтөөр Үндсэн хуулийн Хорин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг бүхэлд нь өөрчлөн найруулж “Улсын Их Хурал нэг танхимтай, нэг зуун хорин зургаан гишүүнтэй байна. Улсын Их Хурлын сонгуулийг сонгуулийн холимог тогтолцоогоор явуулна. Улсын Их Хурлын далан найман гишүүнийг олныг төлөөлөх, дөчин найман гишүүнийг хувь тэнцүүлэн төлөөлөх аргаар сонгоно.” гэж заасан.

Улсын Их Хурлаас 2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлтийг дагаж мөрдөхөд шилжих журмын тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлд “Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлтийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн улс орон даяар дагаж мөрдөнө.” гэж, мөн хуулийн 3 дугаар зүйлд “2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлтөд нийцүүлэн холбогдох хуульд өөрчлөлт оруулах болон шинэчлэн баталж мөрдөх хүртэл тухайн харилцааг зохицуулж ирсэн хуулийг дагаж мөрдөнө.” гэж тус тус заасан.

Мөн Улсын Их Хурлын 2023 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдөр баталсан “Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлттэй холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай”

44 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар “Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлтөд хууль тогтоомжийг нийцүүлэх хуваарь”-ийг баталсан. Уг хавсралтын 7-д Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийг Улсын Их Хурлын 2024 оны хаврын ээлжит чуулганы хугацаанд дээрх өөрчлөлттэй нийцүүлэхээр тогтоосон болно.

1.2. Практик хэрэгцээ, шаардлага

Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэг нь цаг үеийн шаардлага, нийгэм, улс төр, эдийн засгийн орчинтой зэрэгцэн тасралтгүй шинэчлэгдэж, боловсронгуй болж байх ёстой бөгөөд Улсын Их Хурлын хууль тогтоох үйл ажиллагааг үр дүнтэй явуулах хамгийн гол хэрэгсэл юм.

2019 онд Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөд нийцүүлэн тухайн үеийн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийг шинэчлэн найруулж 2020 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдөр баталсан бөгөөд 2020 онд бүрдсэн Улсын Их Хурал энэхүү шинэ дэгээр үйл ажиллагаагаа явуулж 4 жил орчим хугацаа өнгөрч байна.

Өдгөө хүчин төгөлдөр үйлчилж буй Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хууль 131 зүйл, 744 хэсэг, 223 заалттай бөгөөд 2020 оноос хойш нийтдээ зургаан удаа буюу 2020.11.06, 2021.12.24, 2022.07.05, 2022.08.24, 2023.05.04, 2023.07.07-ний өдрүүдэд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтүүдээр тус хуулийн 115 хэсэг, заалтад өөрчлөлт оруулсан байна.

Энэ нь зарим зохицуулалтыг боловсронгуй болгох цаг үеийн шаардлагаас улбаатай бөгөөд 2020 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдөр чуулганы хуралдааны дэг зөрчсөн тохиолдолд гишүүнд хүлээлгэх хариуцлагыг тодорхой болгох зорилгоор, 2021 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хууль батлагдаж, Улсын Их Хурлын хянан шалгах чиг үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой дэгийн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох зорилгоор, 2022 оны 08 дугаар сарын 24-ний өдөр Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцээс Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг хүчингүй болгосонтой холбоотойгоор Цэцийн шийдвэрийг хэлэлцэх дэгийн зохицуулалтыг бий болгох зорилгоор гэх мэтчилэн цөөнгүй зүйл, хэсэг, заалтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулжээ.

Иймд Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан өөрчлөлтөөр Улсын Их Хурал нэг танхимтай, нэг зуун хорин зургаан гишүүнтэй байхаар заасны дагуу чуулганы нэгдсэн, Байнгын, дэд, түр хорооны хуралдааныг зохион байгуулах, хуралдаанаар хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төсөл, тодорхой асуудал хэлэлцэх, санал хураах, шийдвэр гаргахтай холбогдсон харилцаанд зохион байгуулалтын шинжтэй холбогдох өөрчлөлтүүдийг тусгах шаардлагатай байна.

Түүнчлэн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг хэрэглэх явцад зарим зохицуулалтыг илүү тодорхой болгох, нарийвчлах, нэр томъёог Үндсэн хууль, бусад хууль, монгол хэлний дүрэмд нийцүүлэх, жигдлэх, хууль зүйн техникийн шинжтэй засвар оруулах практик хэрэгцээ, шаардлага байна гэж үзсэн.

Дээр дурдсан хууль зүйн үндэслэл, практик хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн хийх өөрчлөлт нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 25.1.2, 25.1.4-т тус тус заасанчлан

хуулийн нийт заалтын 50-аас дээш хувьд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, зохицуулж байгаа харилцааны төлөв байдал, агуулгад өөрчлөлт гарч, түүнтэй уялдуулан шинэчлэн батлах шаардлага үүссэн тул Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл хэлбэрээр боловсруулах нь зөв гэж үзэв.

Хоёр.Хуулийн төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааныг нэг зуун хорин зургаан гишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр үр дүнтэй зохион байгуулах, хууль тогтоох байгууллагын үйл ажиллагааг бүтээмжтэй, үр нөлөөтэй байлгах, асуудлыг ажил хэрэгч, шударга мэтгэлцээний зарчмаар шийдвэрлэхэд Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын зорилго оршино. Түүнчлэн хууль тогтоох үйл ажиллагаанд оролцох Улсын Их Хурлын гишүүдийн ирц, идэвх, оролцоо, сахилга, хариуцлагыг нэмэгдүүлэхэд чиглэгдэнэ. Ингэхдээ дэлхийн зарим орны парламентын дэгийн сайн туршлагаас холбогдох зохицуулалтыг нэвтрүүлэх, Монголын парламентын үйл ажиллагаанд нутагшуулах асуудлыг анхаарч үзнэ.

Монгол Улсын Үндсэн хуульд 2023 онд оруулсан өөрчлөлт, одоогийн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийг хэрэглэх явцад бий болсон нөхцөл байдал дээр тулгуурлан дэгийн зохицуулалтыг илүү тодорхой болгох, нарийвчлах, зарим шинэлэг зохицуулалтыг дараах чиглэлд хийнэ. Үүнд:

1.Улсын Их Хурлын гишүүдийн тоог 126 болгож нэмэгдүүлсэнтэй холбогдуулан гишүүдийн асуулт асуух, үг хэлэх, санал хураах журам, хугацаанд холбогдох өөрчлөлтийг оруулж, дэг тогтоох олон улсын жишигт нийцсэн мэтгэлцээний зарчмыг тусгана. Үүнд:

-Улсын Их Хурлын стратеги төлөвлөгөө ёсоор Байнгын хорооддоо төвлөрсөн парламентыг төлөвшүүлэх зорилт тавьсанчлан баруун Европын орнуудад түгээмэл тархсан Байнгын хороодын хуралдаан нь парламентад хэлэлцэгдэж буй асуудлыг шийдвэрлэхэд чухалд тооцогддог, мөн хувь тэнцүүлсэн сонгуулийн тогтолцоотой улсуудад өргөн хэрэглэгддэг парламентын дэгийн зарим зохицуулалтыг нутагшуулна.

-Нам, эвслийн бүлгээс санал, дүгнэлт гаргахдаа үзэл баримтлалын хүрээнд мэтгэлцэх шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд чуулганы Байнгын хорооны болон нэгдсэн хуралдаанд хууль, тогтоолын төслийн хэлэлцэх эсэх, анхны хэлэлцүүлгийн үе шатуудыг мэтгэлцэх зарчмаар явуулах зохицуулалтыг нэвтрүүлнэ.

Ингэхдээ хуралдаан даргалагч хэлэлцэж буй асуудлын цар хүрээнээс хамаарч мэтгэлцээний үргэлжлэх хугацааг тогтоох, мэтгэлцээн явуулахдаа дэгийг чанд мөрдүүлэх үүрэгтэй байна.

-Нэгдсэн хуралдаанд асуулт асуух хугацааг нам, эвслийн бүлгийн авсан суудлын тоонд хувь тэнцүүлэн хуваарилах тусгана. Ингэхдээ нэгдсэн хуралдаанаар хуулийн төслийн хэлэлцүүлгүүдийг явуулах үед асуулт, хариулт авах үйл ажиллагааг Зөвлөлөөс тогтоосон хугацаанд багтаан зохион байгуулах, хуралдаан даргалагч урьдчилан ирүүлсэн дарааллын дагуу асуулт, хариултыг зохион байгуулахаар тусгана.

2.Хууль, тогтоолын төслийг хэлэлцэх үе шатны зохицуулалтыг боловсронгуй болгож, хууль, тогтоолын төслийг чанартай, хийдэлгүй батлагдах нөхцлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн зохицуулалтыг тусгана. Үүнд:

-Чуулганы хуралдааны тов, дарааллыг тогтоох, түүнийг гишүүдэд мэдээлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг нарийвчлан тодорхойлно. Тухайлбал, хуулийн төслийг хэлэлцэх дарааллыг тогтоохдоо түүнийг өргөн мэдүүлсэн хугацааг харгалзан үздэг байх, ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлыг тогтоосон УИХ-ын тогтоолд ороогүй хуулийн төслийг өргөн мэдүүлсэн тохиолдолд түүнийг хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад оруулах шаардлагатай тохиолдолд уг асуудлыг дахин хэлэлцэж, тогтоолд өөрчлөлт оруулах эсэхийг шийдвэрлэдэг байх зэрэг болно.

-Гишүүдийн гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналыг төсөлд хэрхэн тусгах, хууль хоорондын нийцлийг хэрхэн хангах, төслүүдийг чанартай, алдаа хийдэлгүй хэлэлцүүлэх үүднээс хэлэлцүүлэг хооронд тодорхой хугацаа тогтоосон зохицуулалт тусгана. Улмаар гишүүн, нам, эвслийн бүлэг хууль, тогтоолын төсөлд зарчмын зөрүүтэй санал гаргах бол саналаа Байнгын хороонд хууль, тогтоолын төслийн анхны хэлэлцүүлэг явуулахаас тодорхой хугацааны өмнө бичгээр урьдчилан ирүүлсэн байх шаардлагыг тусгана.

-Улсын Их Хурлын Тамгын газраас холбогдох хууль, тогтоолын төслийг өргөн мэдүүлэхийн өмнө болон хэлэлцэх эсэх хэлэлцүүлэг явуулахын өмнө хууль, тогтоолын төсөл Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуульд нийцэж байгаа эсэх, тухайн төслийн тодорхой зүйл, хэсэг, заалт нь хоорондоо зөрчилдсэн эсэх, хүчингүй болгох, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөлд шаардлагатай бүх хууль, зүйл, хэсэг, заалтыг хамааруулсан эсэх зэрэг асуудлаар хууль зүйн дүн шинжилгээ хийж эрх зүйн дүгнэлт, төсөвт үзүүлэх нөлөөллийн асуудлаар төсвийн дүн шинжилгээ хийх зохицуулалтыг тусгана.

-Байнгын хорооноос хууль, тогтоолын төслийг хэлэлцүүлэгт бэлтгэх үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулах тохиолдолд УИХ-ын гишүүдийн оролцоог нэмэгдүүлж, баримтлах дэгийг тодорхойлно.

-Байнгын хороо хуульд өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийн талаар санал, дүгнэлт гаргах хүрээ хязгаарыг илүү тодорхой болгож, төслийг эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгэхдээ хууль хоорондын уялдааг хангуулахаар холбогдох бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийг боловсруулан хамтад нь хэлэлцүүлж болох зохицуулалтыг тусгана. Түүнчлэн Байнгын хороонд хуулийг дагаж мөрдөх журмын буюу шилжилтийн үеийн зохицуулалт, хуулийг дагаж мөрдөх хугацааны талаар эцсийн хэлэлцүүлгийн шатанд санал, дүгнэлт гаргах боломжийг нээж өгнө.

3.Чуулганы хуралдааны үеэр Улсын Их Хурлын гишүүдийн сахилга, хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, дэг сахихтай холбоотой зарим зохицуулалтыг шинэчилнэ. Үүнд:

-Хаалттай хуралдаанаас бусад чуулганы хуралдааны тэмдэглэлд гишүүдийн өгсөн саналыг тусгаж, ил тод байдлыг хангана. Мөн хуралдааны дэг сахиулахтай холбогдуулан авсан арга хэмжээг хуралдааны тэмдэглэлд тусгах зохицуулалтыг нэмнэ.

-Гишүүд чуулганы хуралдаан эхлэхээс өмнө танхимд суудлаа эзэлсэн байх, ирцэд бүртгүүлсэн байх асуудлыг үүрэгжүүлнэ. Хуралдаанд хүрэлцэн ирсэн гишүүн хүндэтгэн үзэх тодорхой шалтгаанаар танхимаас гарах тохиолдолд хуралдаан даргалагчаас зөвшөөрөл авах зохицуулалтыг тусгана.

4.Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн хэрэглээг ойлгомжтой болгоход чиглэсэн бүтэц, нэр томьёо, хууль зүйн техникийн шинжтэй бусад өөрчлөлтийг тусгана. Үүнд:

-“Чуулганы хуралдааныг зохион байгуулах нийтлэг журам”, “Олон улсын гэрээ байгуулах санал, гэрээний төслийг хэлэлцэх, гадаад харилцаатай холбогдох асуудал” хэлэлцэх зэрэг бие даасан бүлгүүдийг нэмнэ.

-“Төсөлтэй холбогдуулан ажлын хэсэг байгуулж ажиллуулах”, “Эрдэнэсийн сангийн төсөв хэлэлцэх”, “Нийтийн ашиг сонирхолд хамаарах тодорхой асуудлыг хэлэлцүүлэхээр иргэний гаргасан саналыг хэлэлцэх”, “Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Улсын Их Хуралд тангараг өргөх” зэрэг зүйлүүдийг нэмж бүтцийн хувьд зохих өөрчлөлт хийнэ.

-Улсын төсөв, төсвийн хүрээний мэдэгдэл, төсвийн гүйцэтгэл, улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төслийг хэлэлцэх дэгийн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.

-Ерөнхий сайдын мэдээлэл, гишүүний асуулга, асуултын хариуг сонсох, хуулиар тусгайлан заасан тайлан, илтгэл, мэдээллийг сонсох, хэлэлцэхтэй холбоотой дэгийн зохицуулалтыг тодорхой болгоно.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг нийт 16 бүлэгтэй, үүнд:

- Нэгдүгээр бүлэг.Нийтлэг үндэслэл;
- Хоёрдугаар бүлэг.Чуулганы хуралдааныг зохион байгуулах нийтлэг журам;
- Гуравдугаар бүлэг.Анхдугаар чуулган;
- Дөрөвдүгээр бүлэг.Хуулийн төсөл хэлэлцэн батлах;
- Тавдугаар бүлэг.Хууль, тогтоолын эцсийн найруулга хийх, ёсчлох;
- Зургадугаар бүлэг.Монгол Улсын Үндсэн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах төсөл хэлэлцэх журам
- Долдугаар бүлэг.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг хэлэлцэн батлах;
- Наймдугаар бүлэг.Төсвийн хүрээний мэдэгдэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, мөнгөний бодлого, эрдэнэсийн сангийн төсөв хэлэлцэх журам;
- Есдүгээр бүлэг.Улсын төсөв, түүний гүйцэтгэлийг хэлэлцэх журам;
- Аравдугаар бүлэг.Олон улсын гэрээ байгуулах санал, гэрээний төслийг хэлэлцэх, гадаад харилцаатай холбогдох асуудал хэлэлцэх журам;
- Арван нэгдүгээр бүлэг.Бусад асуудал хэлэлцэх журам;
- Арван хоёрдугаар бүлэг.Албан тушаалтны бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрөх, томилох, чөлөөлөх, огцруулах, эгүүлэн татах асуудлыг хэлэлцэх журам;
- Арван гуравдугаар бүлэг.Ерөнхий сайдын мэдээлэл, гишүүний асуулга, асуултын хариуг сонсох;
- Арван дөрөвдүгээр бүлэг.Засгийн газар, холбогдох бусад байгууллагын тайлан, мэдээлэл, илтгэлийг сонсох, хэлэлцэх;
- Арван тавдугаар бүлэг.Хяналтын сонсгол зохион байгуулах журам;
- Арван зургадугаар бүлэг.Бусад асуудал гэсэн ерөнхий бүтэцтэй байхаар боловсруулна.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох

эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл батлагдсанаар хуралдааны дэгийг сахих, хэлэлцүүлгийг үр дүнтэй, шинжлэх ухааны үндэс, баримт нотолгоонд үндэслэсэн мэтгэлцээнд тулгуурлан явуулах, хуралдааны дэгийг тайлбарлах, хэрэглэх асуудал илүү тодорхой, ойлгомжтой болж, батлагдан гарах хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн чанар сайжрах, хууль тогтоомж хоорондын давхардал, хийдэл, зөрчил багасах, иргэдийн санал, хүсэлтийг чуулганы нэгдсэн хуралдаанд хэлэлцэж, тэдний оролцоог хангах боломж бүрдэнэ.

Дөрөв.Хуулийн төсөл Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаар

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Монгол Улсын Үндсэн хуульд нийцүүлэн Хууль тогтоомжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Олон улсын гэрээний тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Нийтийн сонсголын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийн хамт боловсруулна.

Мөн одоогийн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

—oOo—